

Akčný plán pre hnojivá

Európska komisia zverejnila Akčný plán pre hnojivá. Plán má zabezpečiť dostupnosť, cenovú dostupnosť a strategickú autonómiu v oblasti hnojív vyrábaných v EÚ.

Kľúčové opatrenia:

ZLEPŠENIE PRÍSTUPU POĽNOHOSPODÁROV K CENOVO DOSTUPNÝM HNOJIVÁM: KRÁTKODOBÉ OPATRENIA

1. Poskytnúť cieľnú mimoriadnu podporu najviac postihnutým poľnohospodárom prostredníctvom existujúcich nástrojov v rámci spoločnej poľnohospodárskej politiky a navrhnúť cieľný balík opatrení v rámci SPP, ktorý členskými štátmi umožní maximálne využiť podporu dostupnú v rámci súčasných strategických plánov SPP, vrátane novej schémy likvidity, zálohových platieb, novej alebo upravené ekoschémy alebo agroenvironmentálno-klimatického opatrenia na zvýšenie efektívnosti hnojenia a investičných opatrení na podporu efektívneho využívania hnojív atď.). [2. štvrtrok 2026]
2. Preskúmať krátkodobé opatrenia na podporu využívania digestátu, napríklad predĺžením platnosti zákona RENURE. [3. štvrtrok 2026]
3. Založiť partnerstvo v rámci hodnotového reťazca hnojív v EÚ medzi výrobcami hnojív, poľnohospodármi a členskými štátmi s cieľom zabezpečiť predvídateľnosť a stabilitu a uľahčiť spoluprácu v rámci celého hodnotového reťazca prostredníctvom pravidelných politických dialógov. [od 3. štvrtroka 2026]
4. Využívanie dočasného rámca štátnej pomoci pre prvovýrobcov postihnutých krízou na Blízkom východe, ktorý dopĺňa existujúce nástroje štátnej pomoci. [prijaté 29. apríla]
5. Podpora projektov v oblasti bioplynu a biometánu a riešenie prekážok v oblasti financovania, rozširovania, povolení a dopravy v súlade so správou AccelerateEU. [od 2. štvrtroka 2026]
6. Ak to bude právne a ekonomicky odôvodnené a ak to budú vyžadovať trhové podmienky, zvažíť prijatie dodatočných obchodných opatrení na zlepšenie prístupu k hnojivám od širšieho spektra

dodávateľov, pričom sa zohľadní situácia domácich výrobcov, ako aj zraniteľných krajín závislých od dovozu hnojív. [od 2. štvrťroka 2026]

7. V prípade potreby zvážiť návrh na aktiváciu režimu ostražitosti alebo núdzového režimu vnútorného trhu v súlade so zákonom o núdzových situáciách a odolnosti vnútorného trhu. [od 2. štvrťroka 2026]

OPATRENIA NA PODPORU DOSTUPNOSTI HNOJÍV: ŠTRUKTURÁLNE OPATRENIA

8. Podporovať diverzifikáciu zdrojov amoniaku, močoviny a iných hnojív a vstupných surovín v kontexte medzinárodných záväzkov, preskúmať možnosti investícií prostredníctvom vzájomne prospešných partnerstiev, okrem iného v rámci stratégie „Global Gateway“ a v duchu prístupu „Team Europe“, posúdiť riziká v dodávateľskom reťazci týkajúce sa prístupu EÚ k potašu, fosfátovej rude a súvisiacim hnojivám a v prípade potreby určiť opatrenia na posilnenie odolnosti dodávok. [od roku 2026]
9. Posúdiť možnosti vytvárania zásob a ďalšie možnosti pripravenosti v súvislosti s kľúčovými hnojivami a vstupmi, vrátane odporúčaní na úrovni poľnohospodárskych podnikov. [od roku 2026]
10. Posúdiť realizovateľnosť plne integrovaného jednotného trhu s anorganickými hnojivami prostredníctvom zmeny a doplnenia nariadenia o hnojivách a v prípade potreby preskúmať vzájomné uznávanie iných výrobkov. [2. štvrťrok 2027]
11. S cieľom pripraviť pôdu pre vedúce trhy s hnojivami na biologickej báze a nízkouhlíkovými výrobkami, preskúmať možnosti definovania hnojív na biologickej báze (organických) a nízkouhlíkových minerálnych hnojív, preskúmať požiadavky na zmiešavanie a mechanizmy označovania, prehodnotiť regulačné prekážky v rámci smernice o odpadoch, nariadení o hnojivách, nariadení o vedľajších živočíšnych produktoch a zákone o obehovom hospodárstve. [3. a 4. štvrťrok 2026 a ďalej]
12. Predložiť správu o limitných hodnotách kadmia pre fosfátové hnojivá, pričom sa zohľadnia zdravotné a environmentálne riziká, ako aj technická realizovateľnosť, cenová dostupnosť a bezpečnosť dodávok. [3. štvrťrok 2026]
13. Podporiť ďalšiu prácu na stanovení kombinovanej minimálnej miery opätovného použitia a recyklácie fosforu z čistiarenských kalov a z komunálnych odpadových vôd a posúdiť potrebu stanovenia cieľov pre dusík. [1. štvrťrok 2028]
14. Prehodnotiť smernicu o systéme obchodovania s emisnými kvótami (ETS) s cieľom podporiť ekonomickú opodstatnenosť dekarbonizácie priemyslu, pričom sa zohľadní okrem iného špecifická situácia hodnotového reťazca hnojív, pokračovať v spolupráci s odvetvím hnojív, aby malo prospech z lepšieho prístupu k financovaniu projektov výroby dekarbonizovaných hnojív, posilniť podporu výskumu, inovácií a rozširovania výroby hnojív na biologickej báze a zelených spôsobov výroby amoniaku. [od júla 2026]
15. Nadviazať na rokovania s Parlamentom a Radou o opatreniach proti obchádzaniu CBAM. [od roku 2026]

OPATRENIA NA PODPORU POLNOHOSPODÁROV

16. Vydávať národné odporúčania v rámci SPP, prípadne zahŕňajúce konkrétny program transformácie zameraný na efektívne využívanie živín [1. štvrťrok 2027]. Následne, podporovať členské štáty pri navrhovaní transformačných opatrení v oblasti hospodárenia s živinami, ktoré by mohli byť podporované v rámci národných a regionálnych partnerských plánov s cieľom zlepšiť efektívnosť využívania živín, znížiť závislosť od minerálnych hnojív a/alebo priamo podporovať poľnohospodárov pri transformácii na napr. hnojivá na biologickej báze a s nízkymi emisiami uhlíka a spolupracovať s členskými štátmi na posilnení poradenských služieb pre poľnohospodárske podniky s cieľom podporiť praktické prevádzkové riešenia špecifické pre jednotlivé poľnohospodárske podniky. [od roku 2028]
17. Podporovať primerané vykonávanie smernice o dusičnanech, pokiaľ ide o poľnohospodárske postupy, ktoré budú lepšie prispôbené meniacim sa klimatickým podmienkam, aby bolo možné čo najvhodnejšie rozmetávať hnoj, digestát a hnojivá.[4. štvrťrok 2026]
18. Prijatť metodiky certifikácie poľnohospodárstva zameraného na znižovanie emisií uhlíka, ktoré budú uprednostňovať projekty založené na efektívnom využívaní hnojív a zavádzaní biohnojív a nízkouhlíkových hnojív prostredníctvom rozšíreného rozsahu a dodatočných opatrení. [3. štvrťrok 2026]
19. Podporovať pestovanie plodín viažucich dusík v rámci plánu na zabezpečenie bielkovín. [3. štvrťrok 2026]
20. Podporovať, ako je uvedené v stratégii pre chov hospodárskych zvierat, presun živín z regiónov so štrukturálnymi prebytkami do regiónov s potrebou živín v rámci jednotného trhu. [3. štvrťrok 2026]

Posilňovanie transparentnosti, dialógu a odborných poznatkov v rámci celého dodávateľského reťazca hnojív

21. Usilovať sa o zvýšenie transparentnosti trhu s hnojivami a dostupnosti aktuálnych a spoľahlivých informácií o hlavných hnojivách zo strany členských štátov, a to pokiaľ ide o objemy a výrobné kapacity, predajné ceny a zásoby. Ak to bude považované za potrebné, Komisia navrhne zahrnúť

do nariadenia o hnojivách alebo do akéhokoľvek iného príslušného právneho predpisu primeraný rámec pre systematický zber informácií o trhu. [4. štvrťrok 2026]

22. Posilniť monitorovanie prostredníctvom Observatória trhu s hnojivami ako platformy pre informácie o trhu, cenách a zásobách. [trvalé]
23. Vyhodnotiť prenášanie nákladov súvisiacich s CBAM a ETS do cien hnojív, ktoré platia poľnohospodári, a posilniť dôkazy o vývoji cien na úrovni poľnohospodárskych podnikov. [1. štvrťrok 2027]
24. Monitorovať hospodársku súťaž na trhu s hnojivami v EÚ a v prípade potreby uplatňovať nástroje práva hospodárskej súťaže. [trvalé]
25. Zapojenie sa do medzinárodnej spolupráce, najmä v rámci Informačného systému o poľnohospodárskom trhu (AMIS). [trvalé]